

Farmaceutische patiëntenzorg (FPZ) project: (on)juiste behandeling met orale bloedglucose verlagende middelen bij Diabetes mellitus type 2

Inleiding

De nieuwe NHG-richtlijn DM type 2 richt de behandeling zowel op goede regulering van de bloedglucose waarden en periodieke controle van nieren, ogen en voeten, als op maatregelen om de cardiovasculaire risicofactoren gunstig te beïnvloeden. Dit alles vereist een gestructureerde aanpak, goede educatie en begeleiding. Diabetes mellitus type 2 is een progressieve aandoening. Bij type 2 diabetes is de orale medicatie op den duur niet toerijkend meer en moet insuline worden bijgegeven of geheel worden overgestapt op insuline.

De NHG-standaard diabetes mellitus type 2 M01 adviseert, indien men de streefwaarden met 2 orale bloedsuikerverlagende middelen niet bereikt, men over moet gaan naar stap 3: het toevoegen van insuline aan de orale bloedglucose verlagende middelen.

In de praktijk blijken de richtlijnen uit de NHG-standaard lang niet altijd te worden gevolgd. Zo wordt bv vaak niet gestart met metformine, worden de maximale doseringen van orale bloedglucose verlagende middelen overschreden en worden diverse verschillende orale bloedglucose verlagende middelen uitgetoet. Daarnaast worden soms meer dan 2 orale bloedglucose verlagende middelen voorgeschreven.

Doelstelling FPZ project

- Verhogen van de kwaliteit van zorg door het naleven van het stappenplan volgens de nieuwe NHG-Standaard diabetes mellitus type 2 M01

Stap 1		start met metformine
Stap 2	BMI <27	voeg een sulfonylureumderivaat toe aan metformine
	BMI ≥27	voeg bij patiënten zonder hart- en vaatziekte of met aanwijzingen voor hartfalen een sulfonylureumderivaat toe aan metformine. voeg bij patiënten met een bestaande hart- en vaatziekte, maar zonder aanwijzingen voor of een verhoogd risico op hartfalen pioglitazon toe aan metformine
Stap 3		voeg eenmaal daags insuline toe aan orale bloedglucose verlagende middelen
Stap 4a		tweemaal daags NPH-insuline of mix-insuline
Stap 4b		viermaal daags insuline (basaalbolusregime)

Methode

Inventarisatie van DM type 2 patiënten die orale bloedglucose verlagende middelen gebruiken en/of:

- Niet gestart zijn met metformine
- Met bestaande middelen de maximale dagdosering overschrijden
- Meer dan 2 orale bloedsuikerverlagende middelen krijgen voorgeschreven

Implementatie van bovengenoemde richtlijnen wordt hieronder beschreven in het geprotocolleerd project.

Protocol

1. Start project d.m.v. (KNMG-KNMP)-geaccrediteerde interactieve nascholing
2. Afspraken maken tussen apothekers en huisartsen met betrekking tot:
 - Volgen NHG-standaard en gebruik orale bloedglucose verlagende middelen
 - Screening patiënten
 - Wijze van behandelen
3. Oproepen patiënten, medicatie controleren en behandeling aanpassen
4. Monitoring en terugkoppeling

Monitoring

Basis:

SFK-module Praktijkprogramma Diabetes

- Gebruikers orale bloedglucose verlagende middelen, uitgesplitst per middel
- Gelijktijdig gebruik van 3 of meer orale bloedsuikerverlagende middelen
- Overschrijden maximale dagdosering

Metingen:

- Meting bij aanvang FPZ-project (t=0).
De 0-meting vormt onderdeel van de geaccrediteerde nascholing (FTO bijeenkomst)
- Meting na 9 maanden (t=1)

Gegevens worden verwerkt en (grafisch) teruggekoppeld (geanonimiseerd overzicht naar opdrachtgever)

Vervolgmogelijkheid:

Ter ondersteuning van de implementatie van stap 3 van de NHG-standaard (éénmaaldaags insuline toevoegen aan orale bloedglucose verlagende middelen) wordt aan de deelnemers van het FTO en hun praktijkondersteuners een geaccrediteerde cursus: Basale Ondersteunings Therapie (BOT) *starten met insuliner therapie*, aangeboden.

Deze zeer praktische cursus bespreekt welke stappen genomen dienen te worden indien de patiënt in aanmerking komt voor het overstappen naar insuline en hoe begeleiding dient plaats te vinden, inclusief instelling en titratieschema. Deze cursus kan aansluitend aan het FTO plaatsvinden, of binnen korte tijd na de FTO-bijeenkomst. De cursus is geaccrediteerd en wordt financieel mogelijk gemaakt door Novo Nordisk BV. De cursus wordt gegeven door ervaren diabetesverpleegkundigen, die tijdens de duur van het FPZ project bij praktische vragen door de huisarts of de praktijkondersteuner geconsulteerd kunnen worden.

Uitvoering/ meer informatie:

PragmaScoop B.V.

H.. van Son, apotheker

Tel: +31105299670

Fax: +31105290319

GSM: +31653255620

pragmascoop.hvs@hetnet.nl

www.pragmascoop.nl